

DANSK/SVENSK GÅRDHUND

– en stor hund
i en lille pakke

Den dansk/svenske gårdhund er en lille hund med et stort hjerte. Den er kvik, kærlig og altid klar på fællesskab, uanset om det handler om leg, hygge eller en god gang musejagt. En ægte familiehund og et stykke levende dansk kulturarv

TEKST: HELENE RIISGAARD PEDERSEN

Gårdhunden trives i al slags vejr, og også når sneen ligger tyk. Et varmt dækket er dog en god idé på de kolde vinterture.
Foto: Helle Lindholm Larsen

Den dansk/svenske gårdhund er en lille hund med stort mod og masser af personlighed, som altid er klar til leg, eventyr og nærvær med familien.
Foto: Helle Lindholm Larsen

En dansk/svensk gårdhund er en ideel familiehund, som passer til stort set enhver. En robust og adræt lille, intelligent og alsidig bedste ven, som ikke har nogen grænser for, hvad den kan. Til gengæld er dens behov lette at stille for familien, der er indstillet på at dele livet med en hund, fordi dens behov er meget grundlæggende "hund". En gårdhunds højeste ønske er at være sammen med sit eller sine mennesker. Jo mere, og også helst jo tættere, des bedre. Den tilpasser sig let alle mulige livsformer og omgivelser, foruden at den er meget samarbejdsvillig og lærenem. En dansk/svensk gårdhund har stor personlighed og en umådelig stor intelligens, og i tillæg en pæn portion magelighed. Fra naturens side er den et selvstændigt tænkende væsen, som deler rigtigt mange egenskaber med katten, heriblandt interessen for mus. I dagligdagen er den en nysgerrig og trofast lille hjælper, som følger med dér, hvor der foregår noget. Gårdhunden finder måder at knytte sig til alle familiens medlemmer, og ved præcis hvad de hver især kan bruges til.

FAMILIENS HJÆLPER OG HYGGEHUND

Gårdhunden elsker at lege, meget gerne med legetøj, pind, bold eller lignende. De finder ligesom katten en lun solstråle og nyder at ligge og "koge" helt tæt på brændeovnen. I alle dagligdagens små og store gøremål "hjælper" gårdhunden gerne. Den vil være nær børnenes leg, se dig lægge vasketøj sammen, eller følge om-

kring med den, der går i haven og nusser, slår græs eller andre sysler. På sofaen eller i lænestolen finder den sin plads tæt op ad sit menneske, der læser avisen, ser tv, strikker, eller også putter den op ad teenageren, som sidder med sin telefon. Og i sengen, hvor den helt klart forventer sin plads, borer den sig gerne godt ned under dynen. >

Den dansk/svenske gårdhund er ikke kun selskabshund, og dens oprindelige rolle som effektiv muse- og rottefanger lever stadig i bedste velgående.

Foto: Kasey Suito og Kikki Krøyer Rundell

De daglige ture kan være gåture i kvarteret, men det kan også være fem kilometer jogging eller ti kilometer ved siden af en cykel. Regn kan godt være "farlig syre" set indefra, men er man først ude i det sammen, så går det såmænd trods alt. Da gårdhunden ikke har underuld, men kun en enkelt lagspels, er det en fordel at benytte et varmt dækken i vintertiden, hvis man er ude i længere tid.

TRIVES MED BÅDE KATTE, KØER OG KÆRLIGHED

En dansk/svensk gårdhund trives også fint med de fleste andre dyr. Dog skal man lige huske på dens oprindelse som skadedyrsbekæmper. I den lille, lynhurtige hund er der stadig et velbevaret instinkt for at dræbe smådyr med pels. Imens en gårdhund og en kat kan have stor glæde af hinanden, vil det være sandsynligt at tilsvarende forhold til en hamster, kanin eller marsvin vil være en engangs-"fornøjelse".

Gårdhunden lever fint sammen med andre hunderacer, og som gårdhund er det jo kun helt naturligt for den at leve omkring får, heste, kvæg, grise, høns osv. Man skal lige sikre sig, at gårdhunden lærer forskellen på hønsene og skovduerne, så ikke den får smag for de forkerte. Men den kan sagtens lære det, bedst hvis den vænnes til det fra hvalp.

På grund af sin relative lille størrelse er gårdhunden en nem og god rejsekammerat. Den finder sig let en plads i toget, bussen eller endda på flyet. De mindre tæver (under otte kg) kan sågar rejse med i en taske inde i kabinen.

Et stigende antal gårdhunde er certificeret som besøghunde af Tryk-Fonden og nyder at sprede smil og glæde på mange plejehjem.

SUCCESSION I ENHVER HUNDESPORTSGREN

Dansk/svensk gårdhund er et oplagt valg til hundesport af enhver slags, både hvis man kun vil lege og træne, men også på højt konkurrenceniveau har den succes. Det fede ved den er, at den har en "slukknap". En rigtig gårdhund klatrer ikke op ad væggene, den dag træningen er aflyst, og den putter gerne tæt på sofaen hele dagen lang, hvis man har en sygedag. Der findes da også gårdhunde repræsenteret på podierne overalt i lydighed, agility, Nose Work, spor, Flyball, Dog Dancing osv. Der er selvfølgelig også en dansk/svensk gårdhund på agilitylandsholdet. Faktisk var racen allerede i 2007 med til at repræsentere Danmark i AG ved de nordiske mesterskaber og igen til VM i 2009, efter racen var blevet FCI-godkendt.

Ifølge forfatteren et af racens fineste hoveder nogensinde.
Foto: Helene Riisgaard Pedersen

Gårdhunden er lærenem, fokuseret og arbejdsivrig med talent for mange hundesportsgrene.

Foto: Helene Riisgaard Pedersen

Gårdhunden graver med stor iver, og instinktet for musejagt er stadig en vigtig del af racens natur.
Foto: Helene Riisgaard Pedersen

Forfatteren Helene Riisgaard Pedersen omgivet af sine gårdhunde. Racen er som skabt til både nærvær og sofahygge.
Foto: Butch Barnes.

“Dansk/svensk gårdhund er et oplagt valg til hundesport af enhver slags, både hvis man kun vil lege og træne, men også på højt konkurrenceniveau har den succes. Det fede ved den er, at den har en “slukknap”

At dansk/svensk gårdhund samtidig er en af de seks danske nationale racer, giver den selvfølgelig en særlig plads i danskernes bankende hundehjerter. Klart vi er stolte af vores dygtige, kvikke, kærlige og loyale lille firbenede kulturarv.

HISTORIE

Den lille gårdhund har levet og overlevet igennem århundreder som fast inventar på gårdene (og herregårdene) i Danmark og Skåne. Den alsidige lille hund fungerede som gårdens rottefænger og "dørklokke". Den gav besked, når der kom fremmede, og den var børnenes lille legekammerat. Familieportrætter fra det tidlige 1900-tal, taget hos fotografen af hele familien i deres stiveste puds, inkluderer ofte den lille kvikke gårdhund. Et vidnesbyrd om at den også dengang havde en helt særlig plads i familiens hjerter.

Da mange mindre landbrug blev slået sammen og nedlagt igennem 1950'erne og 60'erne, gik populationen tilbage. Men på grund af dens omstillingsparathed, intelligens og lærevillighed overlevede racen – den blev nemlig til cirkushund. Den høstede smil og klapsalver som klovnens lille frække hund, der kunne en masse kunster. Igennem 1970'erne fik kennelklubbens folk øje på den tidligere så velkendte lille rottehund. Man begyndte at undersøge, om der kunne være tale om en egen national hunderace. Den konklusion nåede man frem til midt i 80'erne, hvor man afholdt >

FAKTA DANSK/SVENSK GÅRDHUND

● MENTALITET

En dansk/svensk gårdhund er opvagt, opmærksom og en livlig hund, der elsker aktivitet af enhver art. Den kaster sig med begejstring ud i al slags leg især sammen med børn, men har også let ved at afreagere. Dansk/svensk gårdhund elsker mennesker og søger gerne selskab. Over for fremmede er den nysgerrig og frimodig, glad og tryk. En festlig selskabshund, som trives fint flere sammen. En god tur-kammerat og let at have med på ferie.

● BEHOV

En dansk/svensk gårdhund er et energibundt, som kræver både opmærksomhed og beskæftigelse. Den er en eminent rottejæger og graver gerne og ivrigt efter muldvarpe, mosegrise og andre smågnavere, så haveejere gør klogt i ikke at være alt for nærtagende.

● AKTIVITETSLEVELLE OG HANDLERADIUS

Jagtinstinktet er meget velbevaret. Den har behov for at være indhegnet, men de fleste havehegn kan sagtens holde en velstimuleret familiehund inde. Den er dog ikke tilbøjelig til at strejfe og holder hele tiden tæt kontakt.

● INDLÆRING OG HÅNTERING

Dansk/svensk gårdhund er en kvik og lærenem hund, der virkelig gerne vil samarbejde.

● PELS OG PLEJE

Pelsen er kort, hård og glat og kræver i sig selv så godt som ingen pleje. Den fælder dog meget to gange om året, og de stive hår har en irriterende evne til at bore sig lodret ned i møbler og op i fodsåler, hvor de begge steder kan være lidt svære at fjerne.

● OPRINDELSE

Allerede for langt over tusind år siden var typen udbredt fra Skåne over Danmark til Nordtyskland. Det viser arkæologiske udgravninger. Gårdhunden er ikke nogen terrier, men en pinscher, som var uundværlig på enhver landejendom til at holde stalde og lader fri for rotter og mus og som alarmklokke, når nogen nærmede sig. Avlen har i århundreder været noget tilfældig, men i 1980'erne begyndte det målrettede arbejde, som i 2019 førte frem til international anerkendelse samt en FCI-godkendelse og standard, udgivet 19. maj 2019.

● HØJDE

Hanner 34-37 cm. Tæver 32-35 cm.

● VÆGT

7-12 kg.

● FARVER

Hvid skal være dominerende men med aftegninger i form af forskellige farver, størrelse og kombinationer af sort, tan, brunt og forskellige nuancer af fawn.

● INTERNATIONALT RACENAVN

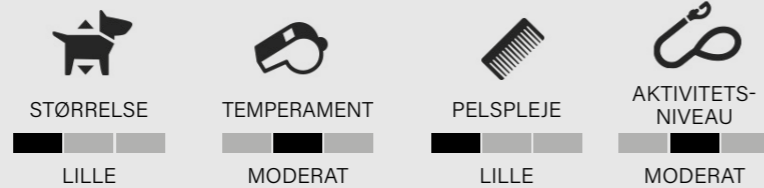
Danish/swedish farmdog

● SPECIALKLUB

Dansk/svensk gårdhundeklub

● FCI Gruppe

Gruppe 2 – Schnauzere, pinschere, molosser og sennenhunde

Den dansk/svenske gårdhund er en lille, kvadratisk og velbygget race på 7-12 kg og 32-37 cm i højden. Hvid er den dominerende farve, ofte med aftegninger i sort, brun eller fawn.

Foto: Wiegaarden

indmønstringer i hele landet. SKK's folk fandt, at der også var en population i Sverige. Brogede hunde i alle størrelser og afskygninger blev præsenteret for kennelklubbens folk i forsamlingshuse og gymnastiksale, og de mest racetypiske fik en DKK-stambog. Det samme skete i Sverige. Avlsarbejdet blev skudt i gang.

INDMØNSTRINGER OG SUNDHED

Der findes stadig en stor population af gårdhunde uden papirer her i hjemlandet. Selv i dag kan en racetypisk hund uden stambogsførte aner præsenteres på en indmønstring, blive eksteriørbedømt og modtage en DKK-stambog, hvis den vurderes racetypisk nok. Dansk/svensk gårdhundeklub står for indmønstringerne, og der kræves ansøgning med udførlig dokumentation af hundens historik og bagland inklusiv fotos, og der udføres et grundigt baggrundstjek. Tvivl kommer altid racen til gode, og mange ansøgninger kommer ikke i mål. Igennem de seneste år er der i gennemsnit indmønstreret en gårdhund om året.

“De har et veludviklet instinkt for at reagere (lynhurtigt og spontant) på den mindste bevægelse, og for at jage rotter og mus. De elsker at grave efter mus, og er de flere, samarbejder de om musejagten”

Således tilføres racen konstant ny genetisk diversitet. Denne omstændighed er verdens førende genetikere enige om er en direkte årsag til, at racen er så sund og ikke har nogle racespecifikke sygdomme. Forventet levealder er gennemsnitligt over 12 år, så mange bliver både 14, 15 og ældre. Racen har ingen sundhedskrav, udover at mindst en forælder skal være registreret genetisk PLL-fri. PLL er en øjensygdom, og der findes i racen enkelte bærere. Bærere kan parres med en avlspartner, der er fri.

VELBEVAREDE GENETISKE BRUGSEGENSABER

Den dansk/svenske gårdhund blev i århundreder fremavlet til mange forskellige formål. De har et veludviklet instinkt for at reagere (lynhurtigt og spontant) på den mindste bevægelse, og for at jage rotter og mus. De elsker at grave efter mus, og er de flere, samarbejder de om musejagten.

De gør ikke uden grund. Men de SKAL gøre og give besked, når sker noget. Det stopper, når årsagen er afklaret eller væk – enten det er gæsterne, der kommer ind og sætter sig, eller det er postbuddet, der forlader indkørslen igen.

Enkelte individer viser instinkt for at hyrde, og selvom det ikke er et af de oprindelige formål, så har gårdhunden jo også været med som hjælper, når malkekvæget skulle gennes ud og ind til og fra malkning. Således findes der i dag også gårdhunde, der kan bestå en hyrdeprøve.

Man skal være opmærksom på at gårdhunden (meget vigtigt!) IKKE er at forveksle med en terrier i sit korrekte temperament. Der har været meget stort fokus i den stambogsførte population på at >

1/2 ann

Den lille gårdhund følger sin næse og sit hjerte lige meget om det gælder leg, jagt eller nærhed.

Foto: Pia S Jensen

Kvik, harmonisk og fuld af energi.

Foto: Helle Lindholm Larsen

avle "terrierne" ud og "gårdhunden" ind. Terrier-racerne, som i størrelse, farve og aftegn kan minde lidt om gårdhunden er til sammenligning ikke helt så milde og kan ofte virke mere stædige eller endda "indædte" i attitude. De driver også gerne en helt anden form for jagt, nemlig over store afstande, hvor gårdhunden generelt højst løber til det nærmeste rotte- eller musehul.

GÅRDHUNDEN I VERDEN OG FREMTIDEN

Dansk/svensk gårdhund blev i 2008 midlertidigt FCI godkendt, og racen fik sin endelige FCI-godkendelse i 2019 med både Danmark og Sverige som hjemlande. Allerede da var racen begyndt at brede sig langsomt til andre lande end de skandinaviske, og i USA findes der nok stadig den største population udenfor Skandinavien. I Tyskland "eksploderer" racen i popularitet, og derudover er der aktiv avl i lande som Tjekkiet, Østrig, Polen og Holland.

Danmark og Sverige deler raceansvaret, og de to specialklubber har et godt samarbejde over Øresund og har i fællesskab taget initiativ til at "se racen udi resten af verden". Ved et fælles internationalt møde

i 2023 troppede 25 mennesker op som repræsentanter fra i alt otte lande. Øverst på ønskelisten stod en fælles database til hjælp for avlsarbejdet over grænserne, og som direkte resultat af det gode samarbejde imellem hjemlandene, gik racen online i DogsGlobal's database i 2025. Denne giver opdrættere i alle lande mulighed for at lave prøveparringer og udregne indavlsgrader på tværs af grænserne. Database er samtidig et uvurderligt værktøj til at bevare racens genetiske diversitet og dermed minimere risikoen for, at der i fremtiden kommer racespecifikke sygdomme. Ved hjælp af databasen kan man nemlig identificere præcis hvilke hunde, der diversitetsmæssigt bidrager til racen og dermed er vigtige at avle på.

Så fremtiden ser lys og lovende ud for den alsidige lille, kvikke, danske nationalrace, danskernes mest selvkrevne familiehund, med helt særlige evner for skadedyrsbekæmpelse, nærvær og magelighed. >

Avlsarbejdet med den dansk/svenske gårdhund bygger på racetyperne, sunde og alsidige hunde, så den lille nationalrace kan bevares i fremtiden.

Foto: Helle Lindholm Larsen

annonce

VOXPOP

Vi stillede tre ejere af racen følgende spørgsmål:

- 1 Hvad er det bedste ved racen?
- 2 Hvad er det mindst gode ved racen?
- 3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Lena German Steffensen

1 Hvad er det bedste ved racen?

At de er meget energiske, lærenemme og venlige af sind, og selvom de er meget energiske, vil de også gerne putte og slappe af hos os.

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

De gør en del, når der er mistænkelige mennesker, som nærmer sig huset. Men lige så snart de finder ud af, at det bare er pakkemanden, stopper de med at gå.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Mine bedste oplevelser er vores lange vandreture, hvor vi sammen udforsker og nyder naturen. De kan sagtens gå langt, og vi går ofte 15 kilometer med pauser, og de kan løbe frit samtidig med, at de bliver i nærheden af mig.

Dorthe Johnsen

1 Hvad er det bedste ved racen?

Jeg har haft tre dansk/svenske gårdhunde fra hvalp af og de har alle elsket at lære. Det kan f.eks. være tricks, agility, rally, Nose Work og Hoopers. Alle har været meget rige på ideer, når de tilbød adfærd. Det kom der mange gode grin ud af, og nogle gange fik jeg foræret nye tricks. Deres øjenkontakt og iver er fantastisk, og gør mig glad. Jeg vil ikke sige, de lever for at behage, men måske blot for at have det sjovt sammen med mig/os.

Når jeg nærmer mig vores sofa, så får jeg lynhurtigt selskab, og alle har været klar til afslapning. Det samme på gåtur, hvis jeg sætter mig ned for at nyde udsigten.

Min gårdhund fortæller mig, når noget er galt i hjemmet. Det kan være så banalt som, at der er kastet op i hundekurv – han henter mig nærmest. Det samme gjorde han, da vores gamle hund havde fået et anfald i haven. Jeg havde lige sluppet dem af syne og var gået ind, men blev hentet af gårdhunden, som fortalte, at noget var grueligt galt.

Jeg har også border collier, p.t. kun en sammen med min dsg, da vi mistede vores ældste border collie for to år siden. Det er en fin kombination.

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

Der kan komme huller i græsplænen hjemme. Min nuværende dsg graver i haven, men sjældent når vi går tur. Indkald i naturen skal for nogle individer virkelig trænes igen og igen, men det har kun været gældende for ham, jeg har nu, så måske er det ikke racen generelt. Mange af dem, jeg kender, kommer prompte ved indkald.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Der har været mange gode oplevelser, nogle hjemme, andre ude. Som forhenværende agilityudøver vil jeg nævne, at udtagelserne til det danske agilitylandshold, tre gange til nordisk mesterskab, og verdensmesterskabet i Østrig 2009 med min ene gårdhund var sportsmæssigt noget af det største. At se min skønne hund føle sig hjemme på diverse hoteller og i store haller med larm, glædede mig meget, selvom jeg egentlig ikke var overrasket. På færgen til NM i Finland optrådte han på scenen på øverste dæk og viste nogle af sine tricks, og blev så af nogle kaldt "cirkushunden".

Lis Eriksen Toelberg

1 Hvad er det bedste ved racen?

Dansk/svensk gårdhund er en skøn familiehund. Det har været så tydeligt her hos os igennem de 23 år, vi har opdrættet gårdhunde. Alle seks børn fandt deres bedste ven i hundeflokken – om det var til jagt, en rask gåtur ved strand eller i skov, som puttehund en dag på sofaen med en god film på skærmen, som løbepartner eller som den børnene kunne betro deres største hemmeligheder til, så var vores hunde altid klar. Og nu gentager det samme mønster sig med vores børnebørn – en gårdhund er en gave til familien, og den klarer den svære opgave, hvor alle har forskellige forventninger, til UG!

2 Hvad er det mindst gode ved racen?

Det er i det øjeblik, hvor hvalpene i et hvalpekuld nærmer sig otte uger, hvor de fra os gerne må flytte til deres nye familie, OG så kommer tvivlen snigende igennem de sidste uger i fødehjemmet: "Netop dén skønne lille tævehvalp, der både i eksteriør og temperament taler direkte til mit gårdhunde-hjerte, den bliver jeg da nødt til at

beholde i min egen hundeflok"? Dét er opdrætterens dilemma i en nøddeskal, når vi elsker gårdhundene og igen og igen nærer STORE drømme, så er det svært at begrænse sig! Vi har i mange år haft tre gårdhunde, men antallet har sneget sig til fire efter det sidste hvalpekuld.

3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?

Oplevelserne med vores skønne hunde er utallige som himlens stjerner! Men der, hvor omsorgen, nærheden og kærligheden altid har været allerstørst, det er under hvalpefødslerne. Det er en nærmest ubeskrivelig følelse at følge sin frodige tæve fra de første

"usynlige" tegn på, at fødslen er nær, under opblokningsfasen frem til uddrivningsfasen, hvor de mange små pletter kommer til syne, for til sidst at se hende ligge efter en veloverstået fødsel med de diende små ved sine patter! I de øjeblikke har jeg været fyldt med taknemmelighed, træthed, og en følelse af, at miraklernes tid slet ikke er forbi!

annonce